

יד רוחצת ידלין

מקובלת במעמד זה, ושגם הוא באור מעניין בפרשת ידלין. זהו המינהג של הקומיסיון הסמוי. באמרי קאית טובה קוראים לו KICKBACK. כלומר: בעיטת חלק מן הכסף חזרה אל האיש.

א ילי ההון הציבורי שולטים בנכסים עצומים. השייכים למדינה, להסתדרות, לסוכנות היהודית, לרשויות המקומיות, למפלגות, לאיגודים. ברכוש זה אפשר לסחור, קונים, מוכרים, וגוברים כשקט קומיסיון קטן, מן הצד, בארץ או בשווייץ.

הרבה אנשים טובים בארץ נדהמו, כאשר נסתבר כי פרשת מיכאל צור כי כך היה מקובל בחברת צ"ם, וכי אחד האנשים המכובדים ביותר במערכת הביטחון גבה קומיסיון ממכירת אוניות והפקיד את הכסף בחשבון סודי בשווייץ.

ב פרשת ידלין מסתבר כי זהו נוהג כללי. מוכרים נכס ציבורי בחצי מיליון דולר יותר, מחלקים את הכסף בין המנהלים. כך מתגלגלים עתה בארץ מאות מיליונים שחורים, המממנים את רמת המחייה של בני האצולה.

ג נוהג זה אינו פרי המצאתו של פלוני. הוא מהווה מזמן את אחד מעמודי התווך של המיטטר.

שולחן המישחקים בלאס-וגאס: מיפגש הצמרת

פעם, כאשר ראשי המדינה לא הכניסו עדיין כסף ציבורי לכיסם הפרטי, הם הכניסו את הכסף לכיס זר מיפלגתי. גבו קומיסיונים חשאיים ממכירת נכסים. מהענקת רשיונות, מקניית גשק, והעבירו את המיליונים לקרנות המיפלגתיות הסודיות, כדי לקנות בוחרים ביום-הדין הרב-עשתי. למשל: פרשת תל-גיבורים.

במשך הזמן הידרדר המוסר הציבורי, ובשעה שגנבו בשביל המיפלגה גנבו גם קצת בצד, באופן אישי. כיום, כאשר עול החוקת המיפלגות הוטל על משלם-המיסים, במיסגרת מימון המיפלגות והבחירות מכספי המדינה, זורם הקומיסיון כולו אל הכיס הפרטי.

ברור כי שום אדם יחיד אינו יכול לגנוב סכומים באחד. לכל עיסקה יש שותפים, יש עוזרים. דרוש שיתוף-פעולה בין מנהלי המנגנון ניס השונים.

אין בעייה. מכיוון שכולם גדלו באותה חממה מיס-לגתית, עברו את אותן הקאריירות, קיבלו את אותו החינוך, הם מבינים איש את רעהו. בשטח מכריע זה אין הבדל בין יונים וניצים, אין מילחמות בין שמאל וימין, אין מניחים לגורמים של מה-בכך — כמו דיעות פוליטיות — להפריע להארמוניה הכללית.

יד רוחצת יד, שמור לי ואשמור דך. תן לי כמה אדפי דולרים מהחברה שלך, ואתן לך כמה מיגרש או פנטהאון מהחברה שלי. יש די קומיסיונים שחורים לכולם. אין צורך לריב.

הר אינו נפגש עם הר. אבל אנשי הצמרת נפגשים כל הזמן.

בלאס-וגאס, למושל.

לאס-וגאס

אידיה-משק הציבורי, כאידיה-מדינה. זוהי תופעה מסוכנת ביותר, המשתקפת בפרשת ידלין, כמו בפרשות קודמות.

ך שוב: אינו מתכוון לאיש זה או אחר, למנכ"ל פלוני ולמזכ"ל אלמוני.

ברור שלא אשר ידלין המציא לבדו את הנורמה של "קפיצה ללאס-וגאס", וברור כי לא הוא לבדו חי ברמה זו. זוהי הנורמה המקובלת בציבור גדול של עסקני-מיפלגות, שעדו לגדולה והשתלטו על המנגנונים הממלכתיים והציבוריים.

בעיני עצמם, הם "צמרת המדינה". הם הלורדים של המיטטר הפיאודלי, הקיים במדינת-ישראל. הם בני המעמד המיוחס, שמגיע להם.

מגיע להם לחיות על חשבון הציבור, וברמה גבוהה. מגיע להם לנסוע במכוניות הנהוגות בידי נהגים-משרתיים, המביאים גם את הילדים לבית-הספר ואת האשה לסלון התסרוקות. מגיע להם לטוס במחלקה הראשונה של אל-על.

את יכולה להיות תמונה אופיינית בקאזינו של לאס-וגאס:

שולחן של רולטה, הגלגל מסתובב. כל העיניים מרו-תקות אל הכדור הקטן המקפץ.

מסביב לשולחן הירוק מצטופפים המהמרים, כשלפניהם האסימונים הציבעוניים, בערימות גדולות וקטנות.

בצד האחד של השולחן כולטים הפנים השחומות ה-משופמות של אצילי-הנפט הערביים. שייכים מכוויית, נסיכים מסעודיה, אמירים מאברזאבי ומדובאי. כאן מהמ-רים על המיליונים של הנפט השחור.

בצד השני של השולחן יושבים שנים-שלושה אדונים בלבוש איורפי מרושל. ערימות-האסימונים שלהם קטנות יותר. קשה לזהותם על פי פרצופיהם. אבל המיבטא הוא צברי מובהק.

גם הם באצילים.

לא של זהב שחור, הקבור באדמה ערבית, אלא של הון שחור, הקבור בחברות וארוציות וחשבונות שווייציים.

אדה הם נסיכי המנגנון הציבורי הישראלי, שועי המגביות, האמירים של תנועת-העבודה, ראשי השכטים של המיפלגה.

מ עבר לכל ההשלכות הפליליות והאישיות של פרשת ידלין, יש לה השלכה ציבורית, חברתית, אולי מותר לאמר: סוציולוגית.

עסקני-הפועלים אשר ידלין, מי שהיה המזכיר הכללי של חברת העובדים, המכהן עתה כי תפקיד המנהל הכללי של קופת-החולים של העובדים, נראה מהמר, כסכומים ניכרים כי קאזינו של לאס-וגאס.

לדבריו של ע-ד-ראייה, עמד לידו ישראלי שני, כשהוא מחזיק בידו מחשבי-כיס ועוקב במתיחות אחרי המהלכים. היה ברור כי השניים מנסים להגשים את חלומותיהם של דורות של מהמרים: לגלות "שיטה" כדי "לשבור את הקופה".

אשר ידלין לא הכחיש את הסיפור, אם כי דיבר על סכומים קטנים.

הוא לא ראה כל דבר פסול בכך שעסקן שכיר של ציבור הפועלים משחק ברולטה כי מקום-כינוסם של אוייהון, ספסרים וגנגסטרים. היתר, כשנשאל בפומבי, השיב: כל אחד קופץ פעם לקאזינו בלאס-וגאס.

מנהיגי-פועלים אחר, שר בממשלה, חש לעזרת חברו והכריז שגם הוא קפץ פעם ללאס-וגאס, ושיחק על סכומים קטנים.

מבאן ברור כי זהו חלק מן הקאריירה של מנהיגי-פועלים ישראלי: "לקפוץ" ללאס-וגאס ושחק בקאזינו על סכומים "קטנים", לפחות.

מכל הגילויים המרעישים של פרשת ידלין, דווקא גילוי קטן זה הוא המעניין ביותר. היתר מציע להרהר בו.

א יני מתכוון לצד הכספי, דווקא אמנם, מי ש"קופץ" פעם, קופץ גם פעמיים. ומי שמשחק על סכומים קטנים, סביר להניח כי ישחק גם על סכומים גדולים יותר.

מותר לשאול: מגיין באים הסכומים? מן ההקצבה הרשמית של 450 דולר, שדי בה בקושי כדי לחיות המישהישה ימים בארצות-הברית? מהכנסות אחרות? ואם מרויח עסקי-הפועלים במפתיע יצובר בידו אסימונים השווים אלפי דולרים — לאן הולך הכסף? לקרן סוציא-לית של ההסתדרות או לחשבון-בנק בציריך?

אבל לא זה העיקר. העיקר הוא התדמית-העצמית של מנהיגי-הפועלים.

לאיזה מעמד הם משייכים את עצמם, כי דימונם?

ביקור-הובה בקאזינו של לאס-וגאס (או בלונדון, כי פאריס, במונטה-קארלו) הוא חלק מאורח-חיים מסויים. זוהי מיצות-עשה לאליהון אמריקאיים, ראשי קורפור-ציות גדולות, אנשי העולם הגדול הטסים במטוסים פרי-טיים, המתגוררים במלונות-פאר ביגלאומיים, המוסעים בלימוזינות הנהוגות בידי נהגים פרטיים לובשי-מדים.

ברור לגמרי כי אנשי אצולת-הצמרת הישי-ראלית רואים את עצמם שייכים למעמד עולמי זה.

בוודאי אין הם רואים את עצמם כפועלים, שהוטלה עליהם שחירות ציבורית ומנית מטעם המוני חבריהם. גם לא כפקידי-מדינה, הנושאים בעול הקשה של ניהול המשק הציבורי של מדינה עניה, העומדת דרוך-קבע על עברי-פייחת של פשטי-תרגל.

הם רואים את עצמם כאליהה-הסתדרות, כי

מבלי לשלם. מגיע להם לחיות מחוץ למעגלי המיסוי, שבתוכם חיים בניית-מותה רגילים. מגיע להם לנסוע כמה פעמים בשנה לחו"ל, כאשר אורח רגיל צריך להקיא דם כדי לנסוע פעם בשלוש-ארבע שנים. מגיע להם לחיות בפנטהאונים שאותם הם משיגים בתצייחנים בעזרת ידי-דים במוסדות-השיכון הציבוריים. מגיע להם לאכול בי מיסעדות-"וקרה" (כלומר: מיסעדות יקרות) על חשבון הזולת.

כל זה מגיע, מדוע?

מפני שהם "בשיטון". לא "בחסד אלוהים", כמו המלכים בימי-הביניים, אלא בזכות הצ"ח. חתם לטפס בסולם המנגנון המיפלגתי, אחרי אינטריגות ללא-ספור, עד לפיסגת ההצלחה.

כ די לקיים את הנורמה המעמדית של איש האצולה המיפלגתית בישראל דרוש כסף. הרבה כסף. מגיין הוא בא?

חלק בא במישרון מכספי הציבור, בדרכים רשמיות. החברה משלמת עבור כרטיסי-המיסה, עבור מיסעדות-פאר, עבור המכונית והנהג.

אבל אין זה מספיק. כי המשכורת הגלויה של כל האדונים האלה היא עלובה ממש. היא לא תספיק למישחק רולטה הגון אחד בקאזינו של לונדון.

מגיין באים הכספים לחשבון בשווייץ? די קצוים פידגשים בדירות שכורות נאות, בסיוגון שהן רגילות וראויות לו? ודמי-שחקי רולטה בקאס-וגאס?

בעייה זו נפתרה עליידי מינהג, שגם הוא הפך נורמה